Ἔτος Β.' Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαρτίου 1892 Ἀριθ. 44

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΚΥΝΟΣΑΡΓΟΥΣ ΑΡΙΘ. 36
ΚΑΙ ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ ΑΡΙΘ. 2
ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ ΤΙΜΑΤΑΙ
15 ΛΕΠΤΑ 15

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

Η ΦΥΣΙΣ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Ἐν Ἑλλάδι, ἐτησία Δρ. 8
» » ἑξάμηνος » 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ἐτησία Φρ. 12
» » ἑξάμηνος » 7

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εἰκοστὴ πέμπτη Μαρτίου, ὑπὸ Δίκ.—**Ταχυδρομεῖον διὰ περιστερῶν** ὑπὸ Δ. Σεμ.—**Ἡ μάχη τοῦ Βατερλὼ** (συνέχεια) ὑπὸ Φ. Π.—**Ὁ Πενθεὺς καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Μαινάδων**, ὑπὸ Κ. (μετ' εἰκόνος).—**Συζύγου δακρύγελως** (εἰκὼν) ὑπὸ Δ.Α. Ἀναστ.—**Περασμέναις εὐτυχίαις** (ποίημα) ὑπὸ Λ· Χ. Ζ.—**Σκέψεις**..... **ἰδικαί μου**, ὑπὸ Δίκ.—**Ἐπιστημονικὸν παίγνιον.** Ἰσορροπία τῶν τριῶν ποτηρίων; (μετ' εἰκόνος). ὑπὸ Φ. Π.—**Αἰνίγματα.**—**Ἀλληλογραφία τῆς Φύσεως** κτλ.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΜΑΡΤΙΟΥ

Ὕμνους ἐνθουσιώδεις τονίσωμεν ἀθανασίας εἰς τοὺς ἱεροὺς ἀγῶνας τῶν πατέρων ἡμῶν, στεφάνους ἀμαράντους εὐσεβῶς καταθέσωμεν εἰς τοὺς σεπτοὺς αὐτῶν τύμβους! Ἡ εἰκοστὴ πέμπτη Μαρτίου εἶνε ἡ ἀναπαράστασις ἐνδόξου ἑπταετοῦς δράσεως, καθ' ἣν ἀνηγέρθη ἐξ ἐρειπίων ἡ Πατρὶς τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἀνεστηλώθη τὸ δίκαιον τοῦ ἀσθενοῦς ἀπέναντι στιφῶν, ἀνάμνησις ἥτις τοὺς εὐγενεστέρους προκαλεῖ παλμοὺς εἰς πᾶσαν καρδίαν, αἰσθανομένην τὴν δύναμιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας, τὴν ἐκτίμησιν πρὸς ὅ,τι ὑψηλὸν ἡ διάνοια δύναται νὰ συλλάβῃ. Ἀγὼν ἔθνους ταπεινωθέντος καὶ καταδυναστευομένου ἀπέναντι ὑπερβολικῆς ὑπεροχῆς λόγῳ ἀριθμοῦ καὶ ἐπιβολῆς, ἦτο ἀγὼν παράτολμος ὅσῳ καὶ δίκαιος, ἐπικίνδυνος ὅσῳ καὶ μέγας, ἐὰν ἀναλογισθῶμεν ἡμεῖς οἱ ἐκφραγκισθέντες νάνοι ὁποῖος ἀπῃτεῖτο ἀγνός, ἀνένδοτος, μέγας ἡρωϊσμός, ὁποία θαυμαστὴ καὶ ἐπίμονος θέλησις, ὁποῖον ὕψος θυσίας, ἵνα συντελεσθῇ τὸ ὄνειρον τετρακοσίων αἰώνων, οἱ πόθοι οὓς ὑπεξέκαιον τόσοι στεναγμοὶ λυγρᾶς δουλείας!

Ἀφιερωθῶμεν τὴν ἡμέραν ταύτην, ἣν κατηντήσαμεν πεζήν, τυπικήν, ἀνούσιον, τὴν 365ην ἢ 366ην ἡμέραν τοῦ ἔτους ἄνευ αἴγλης καὶ μεγαλείου, οἷα ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἡμέρα εὐαγγελιζομένη ἡμῖν συνέχισιν ἀγώνων ὑπὲρ παραδόσεων ἱερῶν, ὑπὲρ δικαίου θείου, ἀναλλοιώτου, ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ἐνστίκτου τῆς αὐτοσυντηρησίας, ἀφιερωθῶμεν εἰς σιγηλὴν ἐπισκόπησιν τοῦ δράματος τῆς Ἐθνεγερσίας, ὅπερ συναπετέλεσαν δάφναι καὶ τρόπαια, αἵματα καὶ δηώσεις, νίκαι καὶ βάσανοι, δόξα καὶ μαρτύρια! Ἀναγνώσωμεν τὴν πατρικὴν ταύτην διαθήκην, τὴν δι' αἵματος ἐν μαρτυρίῳ γραφεῖσαν καὶ διΐδωμεν διὰ μέσου τῶν ἁπλῶν ἐκείνων συμβολικῶν γραμμῶν τὸ μέγεθος τῶν βαρειῶν ὑποχρεώσεων ἀπέναντι τοιούτου ἐνδόξου παρελθόντος καὶ τοῦ μέχρι τοῦδε ἐλεεινοῦ παρόντος, γέμοντος πολιτικῆς ἀκολασίας, ἐνθουσιασθῶμεν—ἂν τὸ κατορθώσωμεν—καὶ λησμονοῦντες ἐπί τινας ὥρας τὸν σπαραγμὸν τῶν ἐλευθέρων ἐναντίον τῶν ἐγκαταλελειμένων ἀδελφῶν, δι' οὓς Εἰκοστὴ Πέμπτη Μαρτίου δὲν ἀνέτειλεν ἀκόμη, ἀνανήψωμεν—ἐνόσῳ ὑπάρχῃ ἔτι καιρός!

*
* *

Ὕμνους νὰ τονίσωμεν, στεφάνους νὰ πλέξωμεν! Ψευδολογία χάριν ἐπιδείξεως, σκιὰ αἴγλης, ἐκμηδένησις λαμπηδόνος. Εἶνε τύπος ὀφειλόμενος ἀπέναντι καθήκοντος παραγνωριζομένου, οἷον ἡ αὐτοπάρνησις τῶν ἐν ἐλευθερίᾳ ζώντων ὑπὲρ διασώσεως τῶν σκαιῶς ἀποκλεισθέντων ταύτης. Σιγὴ πένθιμος ἂς κρατήσῃ, προκειμένου ἐν ἡμέραις πονηραῖς νὰ συλήσωμεν ἀναισθήτως τὴν ἱερότητα τῶν ἀναμνήσεων διὰ τῆς ἀναπετάσεως καὶ μόνης ρακωδῶν σημαιῶν ἢ τῆς καύσεως ὀλίγων κηρίων ἢ τῆς ἀναμασήσεως τῶν γνωστῶν Πανηγυρικῶν. Ἡ μόνη καταλληλοτέρα Ἑορτὴ τῆς Ἑλλην. Παλιγγενεσίας, ἣν ἐμπνευσμένοι τῆς Δύσεως Βάρδοι ἔψαλαν δι' ἀθανάτων ἐπῶν, ἅτινα δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συγκινήσωσι τοὺς διπλωμάτας καὶ μόνον αὐτῆς, θὰ ἦτο ὄχι ἡ 25η Μαρτίου, ἀλλ' ἅπασαι αἱ ἡμέραι τοῦ ἔτους—αἵτινες νῦν διαρρέουσιν ὑπὸ ψυκτικὸν πολιτικὸν ἀνταγωνισμόν, τὸν προπαρασκευάζοντα πυρετωδῶς τὴν ἐξαχρείωσιν καὶ τῶν ὑγιεστέρων ἔτι στοιχείων τῆς κοινωνίας—δι' ἐργασίας πραγματικῆς ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν καὶ οὐχὶ τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων. Τότε μόνον ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ἐργαζόμενον οὕτω, ἀξίως παν ηγυρίζει τὸν ἀγῶνα αὐτοῦ, προπαρασκευάζον νέον τοιοῦτον, καὶ θέτον τὸ ἔναυσμα λελογισμένως ἐν τῇ πυριταποθήκῃ τῶν ἐλπίδων καὶ ὀνείρων τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐργασία εἶνε σήμερον τὸ μέσον ἐκεῖνο δι' οὗ τελεσιουργεῖται ὅ,τι ἐπιφανὲς ἐν τῇ καθόλου ἱστορικῇ σταδιοδρομίᾳ. Τὸ θάρρος, ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ καθήκοντος, ἡ πρὸς τὸ δίκαιον ἐνατένισις, ἡ συνείδησις πρὸ παντὸς τοῦ τί τῶν δεόντων δὲν ἐτελέσθη, ἀνοίγωσιν εὐρὺ τὸ στάδιον εἰς δρᾶσιν προόδου καὶ ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως καὶ οὐχὶ πατραγαθίαι ἄνευ ἀνδραγαθιῶν, ὅπλα ἄνευ πυρίτιδος.....

Ἑορτάσωμεν, ἀλλὰ μὲ κεκλιμένην τὴν κεφαλήν, διότι ἀπέναντι τῆς ἱστορίας διατελοῦμεν ὑπόδικοι· μέχρι τῆς μεγάλης ἡμέρας καθ' ἣν, ἐὰν συνετισθῶμεν, θὰ κρούσωμεν τὸν κώδωνα τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ, ἡ ἑορτὴ ἔστω μνημόσυνον, ἔστω σιγή, ἵνα λαλήσῃ ἡ φωνὴ τῆς ἐκδικήσεως, ἵνα εὐαγγελισθῇ τὴν ἀληθῆ χαρὰν ἡ ἀναξιοπαθοῦσα κυρίως Ἑλλάς.

Τὸ φυτὸν τῆς δόξης, ἡ θαλερὰ δάφνη ἐφύη διὰ νὰ στέφῃ μέτωπα μαρτύρων ὑπὲρ εὐγενοῦς ἰδέας. Διὰ νὰ καλλιεργηθῇ ἀπαιτεῖ ἱδρῶτα τίμιον, ἐργασίαν σθεναράν. Στέφοντες τὰ ὁμοιώματα Ἐκείνων καὶ κοσμοῦντες ἠλεκτροφωτίστους αἰθούσας διαρπάζομεν ἐργασίαν χρόνων παρελθόντων, ἀφοῦ ὑπῆρξαν τόσοι οἱ κόποι, τόσον τὸ αἷμα, τόση ἡ ἐγκαρτέρησις ἐκείνων, ὥστε νὰ περισώζῃ καὶ τὴν σήμερον θαλλοὺς τινας καὶ δι' ἡμᾶς..... Μὴ ἐξαντλήσωμεν τὸν θερισμόν, ἀφοῦ τὸ ἔδαφος ἀπεσκληρύναμεν.

Μὴ λησμονῶμεν ὅτι τὸ Ἑλλην. ἔθνος τότε ὄντως θὰ ἑορτάσῃ Ἐθνικὴν ἑορτήν, ὅταν τὴν ἑορτάσῃ ὡς Πανελλήνιον, ὅταν ἡ εὐρεῖα σημαία ἡμῶν ἡ ἑνοῦσα θάλασσαν καὶ οὐρανὸν περιλάβῃ εἰς τὰς θροούσας ὑπερηφάνως πτυχὰς αὐτῆς τὰ ἀπαράγραπτα ὅρια τῆς Πατρίδος, ἅτινα οἱ αἰῶνες ἐχάραξαν καὶ ἡ ἱστορία περιέσωσε. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην θὰ παλινοστήσῃ ἡ προαιώνιος θεότης τῆς Ἑλλάδος, ἡ διὰ χειμάρρων φωτὸς περικαλύψασα ταύτην Δόξα!

«Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους» διότι οὕτω ὑπάρχει ἐλπὶς ν' ἀγαπήσωμεν ἀληθῶς τὴν Πατρίδα. Πατρὶς εἶνε τὸ εὐγενέστατον ἴνδαλμα πάσης καρδίας, ψυχῆς λογικοῦ ὄντος. Πατρὶς δ' ἡμῶν σήμερον εἶναι ἡ δούλη Ἑλλάς.

Δ. Ι. Κ.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΝ ΔΙΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΩΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Ἡ ὑπηρεσία ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Steenackers ὀργανωθεῖσα ἤρξατο τακτικῶς τὴν 16 Ὀκτωβρίου 1870. Πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐπίσημοι μόνον ἐπιστολαὶ ἐστέλλοντο εἰς Παρισίους ὑπὸ περιορισμένου ἀριθμοῦ περιστερῶν.

Ὅταν ἡ Κυβέρνησις εἶχε τὴν ἕδραν της ἐν Τούρ, ἡ ἐκκίνησις ἐγένετο συνήθως εἰς Βλοὰ ἢ τὰ πέριξ. Ὁπόταν δ' ἡ Κυβέρνησις κατέφυγεν εἰς Βορδώ, αἱ ἀναχωρήσεις ἦσαν δυσκολώτεραι. Τότε ὁ Κεντρικὸς Περιστερὼν ἱδρύθη ἐν Poitiers, ὅπου εἰς τηλεγραφικὸς ὑπάλληλος ἔφερεν ἐπειγόντως ἐκ Βορδὼ τοὺς σωλῆνας τοὺς προσδενομένους εἰς τὴν οὐρὰν τῶν περιστερῶν, καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνεχώρουν ἀμέσως μετὰ τῶν περιστερῶν, αἵτινες ἀπελύοντο εἰς Τοὺρ ἢ τὰ πέριξ.

Ἡ τελευταία ἀναχώρησις, ἥτις ἦτο ἡ τεσσαρακοστὴ ἑβδόμη ἀπὸ τῆς 16 Ὀκτωβρίου, ἐγένετο ἐκ τοῦ χωρίου Ormes, ὁπόθεν 12 περιστεραὶ ἀνεχώρησαν συγχρόνως διὰ τοὺς Παρισίους.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐγένετο χρῆσις 248 περιστερῶν, ἐξ ὧν πολλαὶ ἐποιήσαντο πολλάκις τὸ ταξείδιον τῶν Παρισίων. Ὁ κ. Blay, ἐξάδελφος τοῦ κ. Steenackers, διηύθυνε τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην μετὰ μεγάλου θάρρους, καὶ πολλῆς δραστηριότητος, πληπάζων, ἐνίοτε ὅσω τὸ δυνατὸν τὰς προφυλακάς. Ἐξεκίνησε μάλιστα τὴν 21 Ἰανουαρίου 1871 τὰς περιστεράς του παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς γεφύρας τῶν σιδηροδρόμων τοῦ Saint-Maur, ἧς οἱ Πρῶσσοι κατεῖχον τὸ ἕτερον ἄκρον.

Ὁ κ. Blay παρατηρήσας ὅτι ἡ περιστερὰ προσπαθεῖ νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ φορτίου της, καὶ ὅτι ἡ κλωστὴ ἡ συγκρατοῦσα τὴν ἐπιστολὴν ἐπὶ τοῦ πτεροῦ αὐτῆς ἐκόπτετο συνήθως, ἢ ἐβλάπτετο ὁ χάρτης, ἐσκέφθη νὰ περιτυλίξῃ ἰσχυρῶς τὸ τηλεγράφημα ἐντὸς μικροῦ σωλῆνος ἐκ πτεροῦ χηνός ἢ κόρακος, προσδεδεμένου διὰ μεταξίνης κλωστῆς εἰς τὸ ἰσχυρότερον πτερὸν τῆς οὐρᾶς τῆς περιστερᾶς. Ὁ τρόπος οὗτος ὠφέλησε σημαντικῶς, ἰδίως ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν αἱ ἐπιστολαὶ ἐξετυποῦντο φωτογραφικῶς.

Κατὰ τὴν πολιορκίαν τῶν Παρισίων, αἱ ἀποστελλόμεναι περιστεραὶ περισυλλέγοντο κατὰ τὴν εἰς τοὺς περιστερῶνας ἄφιξίν των ὑπό τινος ταχυδρομικοῦ διανομέως, ὅστις τὰς ἔφερεν εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταχυδρομεῖον τῶν Παρισίων. Ὁ Γεν. Διευθυντὴς διέτασσε τὴν ἀποστολὴν των εἰς τὸν Διοικητήν, ὁπόθεν ἐγένετο ἡ διανομὴ εἰς τοὺς πρὸς οὓς ἀπηυθύνοντο αἱ ἐπιστολαί. Ὁ δὲ κ. Mercadier, διευθυντὴς τῆς τηλεγραφικῆς ὑπηρεσίας τῆς πολιορκουμένης πρωτευούσης, ἀνεγίνωσκε τὰς ἐπιστολὰς ἢ ἐνήργει τὴν διανομὴν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον.

Διατυπώσεις τακτικῶς ἐκανονίζοντο καὶ ἐτηροῦντο διὰ διατάγματος τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

Αἱ πρῶται ἐπιστολαί, αἵτινες ἀφίκοντο εἰς Παρισίους, ἦσαν γεγραμμέναι διὰ τῆς χειρὸς καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν στενῶς μικροῖς γράμμασι, καὶ ἐπὶ λεπτοῦ χάρτου.

Εἰς τὰς ἐπιστολὰς ταύτας, μετεχειρίσθησαν σμικρύνσεις φωτογραφικὰς ἐπὶ τῆς μιᾶς κατ' ἀρχὰς προσόψεως τοῦ φύλλου, κατόπιν ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν προσόψεων καὶ ἐπὶ εἰδικοῦ χάρτου, ἀναγινωσκομένων ὅμως εἶτα διὰ μεγεθυντικῶν φακῶν. Ἐνίοτε ἡ χρῆσις τοῦ φακοῦ ἐγένετο ἀναπόφευκτος.

Ὁ Διοικητὴς τῶν Παρισίων καὶ οἱ Ὑπουργοὶ εἶχον παρ' αὐτοῖς τοιούτους φακοὺς καὶ ἕκαστος ἐλάμβανε γνῶσιν εἰς ὅ,τι τὸν ἀφεῶρα. Ἀλλ' ὅταν ἔφθασαν οἱ μικροσκοπικοὶ ὑμένες τοῦ κ. Dragon, ἐδέησε τὸ πᾶν νὰ τροποποιηθῇ. Οἱ φακοὶ δὲν ἐπήρκουν πλέον καὶ ἀνεγνώρισαν ταχέως τὴν ἀνάγκην συγκεντρώσεως τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἀντιγραφῆς.

Ἡ Κεντρικὴ ὑπηρεσία τῶν Τηλεγράφων διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ κ. Mercadier, προεῖδε τὰς δυσκολίας καὶ ἐν τῇ προσδοκίᾳ τῶν δοκιμῶν περὶ σμικρύνσεως καὶ τῶν ὑμένων τοῦ κ. Dragon, ἡτοίμασεν αἴθουσαν ἀναγνώσεως καὶ ἀντιγραφῆς τῶν ἐπιστολῶν, καθόσον ἡ ποσότης τούτων ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε εἰς μόνον ὑπάλληλος ἔχων τὸν ὀφθαλμὸν εἰς τὸν φακὸν ἢ τὸ μικροσκόπιον, δὲν ἤθελε ποτὲ τελειώσει νὰ τὰς ἀναγνώτῃ μίαν πρὸς μίαν.

Ἀλλ' ἂς ἴδωμεν πρῶτον πῶς ἦσαν τὰ φύλλα τῶν ἐπιστολῶν τούτων. Ἕκαστος γινώσκει τὰ μικροτεχνήματα γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Stanhopes, ἅτινα ὁ κ. Dragon κατέστησε τόσῳ τοῦ συρμοῦ κατὰ τὸ τέλος τῆς αὐτοκρατορίας. Ἐνθυμεῖται ἕκαστος τὰ δακτυλίδια ἐκεῖνα, τὰς μικρὰς σφραγίδας ἢ καρφίδας λαιμοδετῶν, δι' ὧν τόσον εὐκόλως φέρει τις διαρκῶς ἐπ' αὐτοῦ, τὸ πολυτιμώτερον ἐνθύμημα ἐν φωτογραφίᾳ, ἀπροσίτῳ εἰς πᾶν ἀδικάριτον ὄμμα. Ἐφαρμόζοντες τὸν ὀφθαλμὸν εἰς σμικρότατον, ἀόρατον σχεδόν, φακίδιον κεκρυμμένον ἐντὸς ἐξέχοντος στολίσματος τοῦ μικροτεχνήματος τούτου, παρατηροῦμεν φωτογραφικὸν δοκίμιον μεγάλων διαστάσεων. Αὐτὴ αὕτη ἡ φωτογραφικὴ ἐφαρμογή, ἐνδείκνυσι τὸν τρόπον τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἀποστολῆς τῶν ἐπιστολῶν, ἃς αἱ ἐπαρχίαι ἔπεμπον εἰς Παρισίους, εἰς ἀπάντησιν τῶν διὰ τῶν ἀεροστάτων στελλομένων τοιούτων.

Εἶναι εὐνόητον ὅτι ἄλλως οὐδέποτε θὰ ὑπῆρχον τόσαι περιστεραί, ὅσαι ἐχρειάζοντό νὰ φέρωσι καὶ αὐτὰς μόνον τὰς ἐπιστολὰς τῆς κυβερνήσεως, ὅσον περιωρισμέναι κατ' ἀριθμὸν καὶ ἔκτασιν καὶ ἂν ἦσαν, καὶ ὅσον λεπτὸς καὶ ἂν ἦτο ὁ μεταχειριζόμενος χάρτης. Ἐζητήθη ἡ γνώμη διαφόρων, καὶ ἀμέσως ἐσκέφθησαν τὴν μικροσκοπικὴν φωτογραφίαν. Γράψον τὴν ἀπάντησίν σου καὶ θέσον αὐτὴν ἐν πλήρει φωτὶ ἐνώπιον ἐμπροσθίου φακοῦ μικροσκοπίου, ἀντικατάστησον τὸν ὀπίσθιον φακὸν τοῦ μικροσκοπίου διὰ πλακὸς κολλοδίου, θὰ ἐκτυπωθῇ ἀντίθετως ἡ γραφὴ ἥτις θὰ σμικρυνθῇ εἰς βαθμὸν εὐκόλως ὑπολογιζόμενον, κατὰ τὴν θέσιν τῶν ὑέλων ἐπὶ τῆς κολλοδιούχου πλακός. Δυνάμεθα νὰ θέσωμεν τοιουτοτρόπως κατὰ σειρὰν τετραγωνικὴν 100, 200, 300 ἐπὶ τέλους ἐπιστολὰς τὴν μίαν πρὸς τὴν ἄλλην καὶ κατόπιν περιτυλίσσομεν τὸ φύλλον τοῦ κολλοδίου ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρου σωλῆνος. Μετὰ τοῦτο τιθεται ἕτερον φύλλον καὶ ἡ αὐτὴ περιστερὰ θὰ δυνηθῇ νὰ μεταφέρῃ εὐκόλως καὶ ἄνευ κόπου 2 ἕως 3000 ἐπιστολάς. Ὁ κ. Dragon διηύθυνε τὴν ὑπηρεσίαν τῶν μικροσκοπικῶν ἐπιστολῶν. Οὗτος μετέβη εἰς Τοὺρ δι' ἀεροστάτου καὶ ἔκτοτε ὠργανώθησαν αἱ ἐπιστολικαὶ ἀπαντήσεις διὰ τοῦ *καὶ καὶ ὄχι*. Αἱ ἐπιστολαὶ μετεφέροντο εἰς αἴθουσαν ἀναγνώσεως, ὅπου ἐμεγαλοποιοῦντο, ἀντεγράφοντο καὶ ἐστέλλοντο εἰς τοὺς παραλήπτας. Ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. σκοτεινῇ ἐπίτηδες, πάλιν διὰ φακῶν καὶ ἠλεκτρικοῦ φωτὸς ἐμεγεθύνοντο τὰ περιεχόμενα τῶν ἐπιστολῶν, κατὰ 160 φορὰς τοῦ πραγματικοῦ μεγέθους.

Καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς διακοπῆς τῆς μετὰ τῶν Παρισίων συγκοινωνίας ὁ ἀριθμὸς τῶν ἰδιωτικῶν τούτων ἐπιστολῶν ἀνῆλθεν εἰς 95.581 παντὸς εἴδους, αἱ δὲ εἰσπράξεις εἰς φρ. 432,524 καὶ $^{90}/_{00}$. Ὁ κ. La Perre de Roo ἐξέθετο οὕτω τὸ σύστημά του.

«Ὁ σκοπὸς τοῦ ἀναερίου ταχυδρομείου εἶναι νὰ ἀποκαθιστᾷ διὰ περιστερῶν τὰς τυχὸν διακοπτομένας ἐν πολέμῳ συγκοινωνίας. Ὅθεν πρέπει νὰ συνδεθῶσιν οἱ Παρίσιοι μετὰ τῶν φρουρίων τῆς Γαλλίας διὰ σταθμῶν περιστερῶν, ἐν προβλέψει νέων πολιορκιῶν.

«Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δέον νὰ ἱδρυθῶσι κεντρικοὶ σταθμοὶ ἐν Παρισίοις καὶ ἐν Τούρ, ὡς καὶ ἐν ἑκάστῳ φρουρίῳ.

«Ἐκηγγυομένου πολέμου ἄρχεται ἀμέσως ἡ διαμοιβὴ τῶν περιστερῶν μεταξὺ τῶν κεντρικῶν σταθμῶν καὶ των φρουρίων. Ἡ κυβέρνησις διανέμει περιστερὰς εἰς τοὺς διοικητὰς τῶν στρατευμάτων κτλ. Διὰ τοῦ μέσου τούτου ὁ Γεν. Διοικητὴς θὰ γινώσκῃ πάντοτε ἀκριβῶς τὴν θέσιν τῶν στρατευμάτων του. Ἐν Πρωσσίᾳ ἀπὸ τοῦ 1872 τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἐπεφόρτισε εἰδικὸν ἄνδρα τὸν κ. Leuzen ἵνα ἱδρύσῃ σταθμοὺς ἀποστόλων περιστερῶν ἐν Γερμανίᾳ.»

Ἐνῷ αἱ ἀπόστολοι περιστεραὶ διὰ τοῦ θαυμασίου αὐτῶν ἐνστίκτου ἔσωσαν τοὺς Παρισίους ἀπὸ ἠθικοῦ θανάτου, ἐνῷ ἡ ἁπλῆ εἴδησις «περιστερὰ ἀφίκετο» ἤρκει νὰ ἀνακουφίσῃ ὁλόκληρον πληθυσμὸν τῆς μεγάλης πόλεως, ἡ κυβέρνησις ἧττον εὐγνωμονοῦσα τοῦ πρίγκηπος τῆς Ὀράγγης, ἐπώλησεν αὐτὰς εἰς εὐτελεῖς τιμὰς κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1871 διὰ

νὰ τὰς φάγωσιν οἱ Παρισιανοὶ à la crapaudine, ὅπως ἀναλάβωσι ἐκ τῶν στερήσεων τῆς πολιορκίας. Ὁ κ. Παῦλος Saint-Victor ἔγραψεν. «Αὗται εἶναι αἱ περιστεραὶ τῆς μεγάλης ἐκείνης Κιβωτοῦ τῆς κλυδωνιζομένης ὑπὸ κυμάτων αἵματος καὶ πυρός· ἡ ἐλαφρὰ των πτῆσις διαγράφει εἰς τὸν ὁρίζοντα τὸ οὐράνιον τόξον, ὅπερ προλέγει τὸ τέλος τῆς τριχυμίας· ἡ ψυχὴ τῆς Πατρίδος πάλλει ὑπὸ τὰς μικρὰς των πτέρυγας. Πόσα δάκρυα καὶ φιλήματα, πόσαι παρηγορίαι καὶ πόσαι ἐλπίδες, πίπτουσιν ἐκ τῶν βεβρεγμένων ὑπὸ τῆς χιόνος καὶ κατεσχισμένων ὑπὸ τῶν ὀρνέων πτερῶν των. Ἐρχόμεναι ἐκ τῆς φωλεᾶς των φέρουσιν εἰς χιλιάδας ἀνθρωπίνους φωλεὰς τὴν ἐλπίδα, τὸ θάρρος καὶ τὴν ζωήν.

Δ. Σεμ.

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΑΤΕΡΛΩ

(Συνέχεια, ἴδε προηγ. φύλλον.)

Καὶ ἐνῷ ἐνεφανίσθη ἡ φάλαγξ, συγχρόνως ἀπεκάλυψαν οἱ Ἄγγλοι τὴν κανονοστοιχίαν των. Ἑξήκοντα πυροβόλα, καὶ τὰ δεκατρία σώματα τοῦ πεζικοῦ ἐκεραυνοβόλησαν τοὺς θωρακίτας ἐκ τοῦ σύνεγγυς. Ὁ ἀνδρεῖος στρατηγὸς Δελόρδος, ἅμα ἰδὼν τὴν ἀγγλικὴν κανονοστοιχίαν, τῇ ἔκαμε τὸν στρατιωτικὸν χαιρετισμόν.

Ἐν τούτοις ἐδεκάτισε μὲν τοὺς Γάλλους ἡ συμφορὰ τοῦ κοίλου δρόμου, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἀπεθάρρυνεν. Ἦσαν οἱ θωρακῖται ἄνδρες οὗτοι ἐξ ἐκείνων οἵτινες, ἐλαττούμενοι κατ' ἀριθμὸν. αὔξουσι κατὰ καρτερόψυχίαν. Ἄλλως τε, μόνη ἡ φάλαγξ τοῦ Οὐαθιέρου ἔπαθεν ἐκ τῆς συμφορᾶς· ἡ τοῦ Διλόρδου, ἣν ὁ Νεῦ εἶχε στρέψει πρὸς τὰ ἀριστερά, ὡς προαισθανθεὶς τὴν ἐνέδραν, ἔφθασεν ἀκέραιος.

Ἐχύθη κατὰ τοῦ ἀγγλικοῦ πεζικοῦ μὲ ὅλην τὴν ὁρμὴν τῶν ἵππων, καλπαζόντων ἐλευθέρως, μὲ τοὺς χαλινοὺς ἀφειμένους· οἱ ἀναβάται εἶχον ἀνὰ χεῖρας τὰ πιστόλια· τὴν σπάθην ἐκράτουν εἰς τοὺς ὀδόντας.

Εἶναι στιγμαὶ ἐν ταῖς μάχαις, καθ' ἃς ἡ ψυχὴ σκληρύνει τὸν ἄνθρωπον τόσον, ὥστε ὁ στρατιώτης μεταβάλλεται εἰς ἄγαλμα, καὶ ὅλη αὐτοῦ ἡ σὰρξ καθίσταται γρανίτης. Τὰ ἀγγλικὰ τάγματα, οὕτω μανιωδῶς προσβληθέντα, δὲν ἐκινήθησαν παντελῶς.

Καὶ τότε, θέαμα ἀποτρόπαιον! προσεβλήθησαν συγχρόνως ὅλα τὰ τετράγωνα ἐκεῖνα τοῦ ἀγγλικοῦ πεζικοῦ κατὰ μέτωπον· ἀλλ' ἐνῷ περιεκυκλώθησαν ὑπὸ τοῦ φρενιτικοῦ στροβίλου τῶν γάλλων ἱππέων, ἔμεινον ψυχρὰ καὶ ἀπαθῆ. Ὁ πρῶτος στοῖχος τοῦ ἀγγλικοῦ πεζικοῦ, ἔχων κεκλιμένον κατὰ γῆς τὸ γόνυ, ἐδέχετο τοὺς θωρακίτας ἐπὶ τῶν λογχῶν, ὁ δεύτερος στοῖχος ἐτουφέκιζε κατ' αὐτῶν· ὄπισθεν τοῦ δευτέρου στοίχου οἱ πυροβοληταὶ ἐγέμιζον τὰ πυροβόλα, ἠνοίγετο ἔπειτα τὸ μέτωπον ἑκάστου τετραγώνου, ἄφινε τόπον εἰς τὴν ἔκρηξιν τῶν μυδραλλίων, καὶ πάλιν ἐκλείετο. Οἱ θωρακῖται ἀπήντων καταπατοῦντες τοὺς ἄγγλους πεζούς. Ὠρθοῦντο οἱ μεγάλοι των ἵπποι εἰς τοὺς ὀπισθίους πόδας, διεσκέλιζον τὰς τάξεις, ἐπήδων ὑπὲρ τὰς λόγχας, καὶ ἔπιπτον γιγαντώδεις ἐν τῷ μέσῳ τῶν τεσσάρων ἐκείνων ζωντανῶν τειχῶν.

Αἱ σφαῖραι ἤνοιγον δρόμους ἐντὸς τοῦ συμπεπυκνωμένου πλήθους τῶν θωρακιτῶν, οἱ θωρακῖται ἤνοιγον χαλάστρας εἰς τὰ τετράγωνα. Ὁλόκληροι στοῖχοι ἀνθρώπων ἐξηλείφοντο καταπατούμενοι ὑπὸ τῶν ἵππων. Αἱ λόγχαι ἐχώνοντο εἰς τὰς κοιλίας τῶν ἱππόκενταύρων ἐκείνων. Ἕνεκα τούτου τὰ ἀνοιγόμενα τραύματα ἦσαν ἀπαραδειγματίστως φρικώδη, Τὰ τετράγωνα, οὕτως ἀποδεκατιζόμενα ὑπὸ τῶν μανιωδῶν ἱππέων ἐσμικρύνοντο μὲν ἀλλὰ δὲν κατελίμπανον τὰς θέσεις των. Τὰ ἀνεξάντλητα σμυδράλλιά των ἐσάρωνον ἀδιακόπως τοὺς ἐφορμῶντας. Δὲν ἦσαν πλέον τὰ τετράγωνα ταῦτα τάγματα πεζῶν, ἀλλὰ κρατῆρες πῦρ ἐξερευγόμενοι, δὲν ἦσαν πλέον οἱ θωρακῖται οὗτοι ἱππικόν, ἀλλὰ θύελλα. Ἕκαστον τῶν τετραγώνων ἦτο ἠφαίστειον προσβαλλόμενον ὑπὸ νεφέλης· ἡ λάβα κατεπολέμει τὸν ἐρίγδουπον κεραυνόν.

Τὸ πρῶτον τετράγωνον, δεξιόθεν, ὡς ὑπὲρ πάντα τὰ ἄλλα ἐκτεθειμένον. ἐξηφανίσθη ἀπὸ τῆς πρώτης σχεδὸν συγκρούσεως. Συνέκειτο ἐκ τοῦ 75ου σκωτικοῦ συντάγματος. Ὁ μουσικὸς αὐτοῦ ἐκάθητο κεκυφὼς εἰς τὸ κέντρον, ἐφ' ἑνὸς τυμπάνου, καὶ ἐνῷ περὶ αὐτὸν ἐγίνετο ὅλος ἐκεῖνος ὁ ὄλεθρος, αὐτὸς ἐξηκολούθει νὰ κρατῇ τὸν ἄσκαυλόν του ὑπὸ τὸν βραχίονα, καὶ, ὡς οὐδόλως προσέχων εἰς τὰ γενόμενα, νὰ παίζῃ ἐπὶ τοῦ ὀργάνου ἐκείνου ἤχους ὀρεινοὺς, προσηλῶν κατὰ διάνοιαν τὸ μελαγχολικόν του ὄμμα εἰς τοὺς δρυμῶνας καὶ εἰς τὰς λίμνας τῆς πατρίδος του. Οἱ σκῶττοι οὗτοι ἀπέθνησκον ἀναπολοῦντες τὰ οἰκεῖα, ὡς οἱ Ἕλληνες ἀναπολοῦντες πάλαι τὸ Ἄργος. Ἡ σπάθη ἑνὸς θωρακίτου, ῥίψασα χαμαὶ τὸν ἄσκαυλον ὁμοῦ μὲ τὸν παίζοντα αὐτὸν βραχίονα, κατέπαυσε τὸ μέλος, ἀποκτείνασα τὸν μουσουργόν.

Οἱ θωρακῖται, ὡς εὐάριθμοι ἀναλόγως τοῦ πλήθους τῶν πολεμίων, ἐλατωθέντες δὲ καὶ ἐκ τῆς καταστροφῆς τῆς φάραγγος, εἶχον ἐναντίον των σχεδὸν ὅλον τὸν Ἀγγλικὸν στρατόν, ἀλλ' ἐπολλαπλασιάζοντο, ἑκάστου αὐτῶν ἀξίζοντος ὡς δέκα.

Ἐν τούτοις, τινὰ τῶν ταγμάτων τοῦ Ἀννόβερ ἐφάνησαν καμπτόμενα, ἰδὼν δὲ τοῦτο ὁ Οὐέλλιγκτων ἀπετάθη πρὸς τὸ ἱππικόν του. Ἂν καὶ ὁ Ναπολέων κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀπετείνετο πρὸς τὸ πεζικόν του, οἱ Γάλλοι ἐνίκων. Ἡ λήθη αὕτη ὑπῆρξε τὸ μέγα καὶ ὀλέθριον πταῖσμά του.

Οἱ θωρακῖται ἦσαν μέχρι τοῦδε οἱ προσβαλλόντες· αἴφνης προσεβλήθησαν αὐτοὶ παρ' ἄλλων. Ὥρμησεν εἰς τὰ νῶτα των τὸ ἀγγλικὸν ἱππικόν. Ἐμπροσθέν των τὰ τετράγωνα τοῦ πεζικοῦ, ὄπισθέν των οἱ χίλιοι τετρακόσιοι δραγόνοι τῆς Ἀγγλικῆς φρουρᾶς Σομερσέτου· καὶ δεξιόδεν τοῦ Σομερσέτου ὁ Δόρνεβερ μὲ τοὺς Γερμανοὺς ἐλαφροὺς ἱππεῖς, καὶ ἀριστερόθεν αὐτοῦ ὁ Τρὶπ μὲ τοὺς βέλγους καραμπινοφόρους. Ἠναγκάσθησαν οὕτως οἱ θωρακῖται νὰ ἀντιπολεμῶσι προσβαλλόμενοι ἐμπροσθεν, ὄπισθεν καὶ πλαγιόθεν· πανταχόθεν. Τί τοὺς ἔμελλεν ; Ἦσαν ἀνεμοστρόβιλος. Ὁ ἠρωϊσμὸς κατέστη ὕπατος.

Εἶχον δὲ περιπλέον ὄπισθέν των καὶ τὰ πυροβόλα, βροντῶντα ἀείποτε. Ἔμελλεν εἰς τοὺς ἄνδρας ἐκείνους καὶ τοῦτο, διὰ νὰ λεχθῇ, ὅτι ἐκ τῶν νώτων ἐτραυματίσθησαν. Εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ μουσείου τῆς Βατερλὼ δεικνύεται εἰς τῶν θωράκων των, τρυπημένος εἰς τὴν ἀριστερὰν ὠμοπλάτην διὰ μυδραλλίου.

Διὰ τοιούτους Γάλλους, τοιοῦτοι ἐχρειάζοντο Ἄγγλοι.

Δὲν ἔβλεπέ τις πλέον συμπλοκὴν, ἀλλὰ σκιάν, *μανίαν*, δίνην ψυχῶν καὶ ἀλκῶν ζαλόεσσαν, σπαθῶν ἀστραπτουσῶν καταιγίδα. Εἰς μίαν στιγμὴν, οἱ χίλιοι τετρακόσιοι δραγόνοι τῆς φρουρᾶς ἔμεινον μόνον ὀκτακόσιοι. Ὁ ἀρχηγός των ἔπεσε νεκρός. Ἔτρεξε καὶ ὁ Νεῦ μὲ τοὺς λογχοφόρους του καὶ τοὺς εὐζώνους τοῦ Δενουέτου. Τὸ ὀροπέδιον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἠλώθη, ἐπανηλώθη, πάλιν ἐκ νέου ἠλώθη. Οἱ θωρακῖται παρήτουν τὸ ἱππικὸν καὶ ἐπανήρχοντο κατὰ τοῦ πεζικοῦ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν. ὅλος ἐκεῖνος ὁ φοβερὸς στρόβιλος συνεπάλαιεν ἀνενδότως. Τὰ τετράγωνα τῶν Ἄγγλων ἐτήρουν ἀείποτε τὰς θέσεις των. Δώδεκα ἔφοδοι εἶχον γείνει. Ὑπὸ τὸν Νεῦ ἐθανατώθησαν τέσσαρες ἵπποι. Οἱ ἡμίσεις τῶν θωρακιτῶν ἔμεινον ἐπὶ τοῦ ὀροπεδίου. Ἡ πάλη αὕτη διήρκεσε δύο ὥρας, σφοδρῶς δ' ἐκλόνισε τὸν ἀγγλικὸν στρατόν. Ἀμφιβολία δὲν ὑπάρχει ὅτι, ἂν οἱ θωρακῖται δὲν ἠλαττοῦντο ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τῆς πτώσεώς των εἰς τὸν κοῖλον δρόμον, θὰ ἔτρεπον τὸ κέντρον εἰς φυγὴν καὶ ἡ νίκη θὰ ἔμενεν εἰς αὐτούς. Ὁ Κλίντων, ὅστις εὑρέθη εἰς τὰς μάχας τῆς Ταλαβέρας καὶ Βάδαχόσης, ἐν Ἱσπανίᾳ, ἐξίστατο βλέπων τὸ θράσος των. Ὁ Οὐέλλιγκτων ἠττημένος κατὰ τὰ τρία τέταρτα, ἐθαύμαζεν ἡρωϊκῶς. Ἔλεγε μὲ ἐξαισίαν φωνήν, «ἐξαίσιον!»

Οἱ θωρακῖται ἐξηφάνισαν τὰ ἑπτὰ ἐκ τῶν δεκατριῶν τετραγώνων, ἐκάρφωσαν ἑξήκοντα πυροβόλα, καὶ ἀφήρεσαν ἓξ σημαίας ἀγγλικάς, αἵτινες ἤχθησαν εἰς τὸν αὐτοκράτορα, εἰς τὴν ἔπαυλιν τῆς Βελλαλιάντης.

Ἡ θέσις τοῦ Οὐέλιγκτῶνος εἶχε δεινωθῇ. Ἡ ἀλλόκοτος αὕτη μάχη ὡμοίαζε πρὸς πάλην δύο μονομάχων, χκνόντων

ὅλον τὸ αἷμα των καὶ εἰσέτι ἀντεχόντων καὶ ἀγωνιζομένων. Τίς τῶν δύο ἔμελλε νὰ πέσῃ πρῶτος;

Ἡ πάλη ἐξηκολούθησε ἐπὶ τοῦ ὀροπεδίου. Μέχρι τίνος ἐπροχώρησαν οἱ θωρακῖται; οὐδεὶς γινώσκει· ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι, τὴν ἐπιοῦσαν, εὑρέθη εἰς θωρακίτης νεκρός, αὐτός τε καὶ ὁ ἵππος του, εἰς πολλὴν ἀπόστασιν, διαπεράσας τὰς ἀγγλικὰς φάλαγγας.

Ἤγιζεν ἡ κρίσις. Ὁ Οὐέλιγκτων ᾐσθάνθη ὅτι ἐκάμπτετο. Τὸ ὀροπέδιον εἶχον ὅλοι καὶ οὐδείς, ἀλλὰ μᾶλλον οἱ Ἄγγλοι, διότι ὁ μὲν Οὐέλιγκτων ἐκράτει εἰσέτι τὸ χωρίον καὶ τὴν ὑψηλοτέραν θέσιν τοῦ πεδίου, ὁ δὲ Νεῦ μόνον τὴν ὀφρῦν καὶ τὴν κατωφέρειαν. Ὅμως ἡ αἱμορραγία τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ ἦτο φρικώδης. Ὁ Κέμπτ, ἐκ τῆς δεξιᾶς των πτέρυγος, ἐζήτει ἐπικουρίαν. «Δὲν ὑπάρχει·» ἀπεκρίνετο ὁ Οὐέλιγκτων, «ἂς ἀνθέξῃ ἕως νὰ θανατωθῇ!» Κατὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν στιγμὴν κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν μαρτυροῦσαν τὴν ἐξάντλησιν ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν, ὁ Νεῦ ἐζήτει πεζικὸν παρὰ τοῦ Ναπολέοντος, ὅστις ἀπήντα, «Πεζικόν! ποῦ θέλει νὰ τὸ εὕρω τὸ πεζικόν; νὰ τὸ πλάσω;»

Ἐν τούτοις, ὁ ἀγγλικὸς στρατὸς ἦτο ὁ ἀσθενέστερος, εἶχε δὲ ἀρχίσει καὶ ἡ λειποταξία μεταξὺ αὐτοῦ. Πολλὰ τάγματά του ἔμενον μὲ μόνον ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ ἄνδρας, ἱσταμένους πλησίον τῆς σημαίας των· πάμπολλοι ἀξιωματικοί τοο εἶχον πέσει, καὶ ἐξαιρουμένης ἀσθενοῦς τινος ἐφεδρείας, παραμενούσης εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, πρὸς δὲ καὶ δύο ἰλῶν ἱσταμένων πρὸς τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα, ὁ Οὐέλλιγκτων δὲν εἶχε πλέον ἱππεῖς. Πολλαὶ τῶν κανονοστοιχιῶν του κατέκειντο εἰς τὸ ἔδαφος ἄχρηστοι. Κατὰ τὸν ἱστορικὸν Πρίγγλε, λέγοντα ὅμως ὑπερβολήν, τόσον εἶχε πάθει ὁ ἀγγλολλανδικὸς στρατός, ὥστε μόλις συνεποσοῦτο εἰς τριάκοντα καὶ τέσσαρας χιλιάδας ἀνδρῶν. Περὶ ὥραν πέμπτην ὁ Οὐέλλιγκτὼν εἶδεν εἰς τὸ ὡρολόγιόν του, καὶ ἠκούσθη ψιθυρίσας τὰς δεινὰς ταύτας λέξεις. «Ἢ ὁ Βλύχερος ἢ ἡ νύξ!»

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὤρθη μακρόθεν σπινθηροβολοῦσα γραμμὴ λογχῶν, εἰς τὰς κορυφὰς τὰς πρὸς τὸ μέρος τοῦ Φρισχεμοντίου. Ἐνταῦθα δὲ ἡ περιπέτεια τοῦ γιγαντώδους τούτου δράματος.

Γνωστὴ εἶναι ἡ ὀδυνηρὰ ἀπάτη τοῦ Ναπολέοντος· ἐν ᾧ ἤλπιζε νὰ ἴδῃ καταφθάνοντα τὸν στρατηγὸν Γρουσχύ, εἶδεν ἀντ' αὐτοῦ ἐρχόμενον τὸν Βλύχερον, ἄγοντα τὸν Πρωσσικὸν στρατόν. Τὸν θάνατον ἀντὶ ζωῆς. Ἰδοὺ τῆς τύχης αἱ τροπαί· ἐνῷ προσεδοκᾶτο ὁ παγκόσμιος θρόνος, παρέστη ἡ νῆσος τῆς Ἁγίας Ἑλένης.

Ἐὰν ὁ μικρὸς βοσκὸς τὸν ὁποῖον παρέλαβεν ὁδηγόν του ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Βλυχέρου Βυλώφ, ἔφερεν αὐτὸν ἐκ τοῦ δάσους τοῦ ἄνωθεν τοῦ Φρισχεμοντίου, καὶ ὄχι κάτωθεν τοῦ Πλαγκενάτου, ἴσως θὰ ἦτο ἄλλη ἡ ὄψις τοῦ δεκάτου ἐννάτου αἰῶνος. Ὁ Ναπολέων θὰ ἐκέρδαινε τὴν μάχην τοῦ Βατερλώ. Διότι διὰ παντὸς ἄλλου δρόμου, πλὴν τοῦ κάτωθεν τοῦ Πλαγκενάτου, ὁ πρωσσικὸς στρατὸς θὰ ἀπήντα φάραγγά τινα, τὴν ὁποίαν ἦτο ἀδύνατον νὰ διαβῇ τὸ πυροβολικόν, καὶ ὁ Βυλὼφ δὲν θὰ κατέφθανε.

Ἐπὶ μίαν ὥραν λοιπὸν ἂν ἐβράδυνε ὁ Βλύχερος, ὡς λέγει ὁ Πρῶσσος στρατηγὸς Μούφλιγξ, δὲν θὰ εὕρισκε πλέον ὄρθιον τὸν Οὐελλιγκτῶνα· «ἡ μάχη ἐχάνετο». Διὰ τοῦτο, ἂν ἡ μάχη ἤρχιζε δύο ὥρας ταχύτερον ὁ Βλύχερος θὰ κατέφθανεν, ὅταν ὁ Ναπολέων θὰ ἦτο νικητής.

Ἀπὸ μεσημβρίας ἤδη ὁ αὐτοκράτωρ πρῶτος εἶχε παρατηρήσει διὰ τοῦ τηλεσκοπίου του πρὸς τὰ ἔσχατα τοῦ ὁρίζοντος πρᾶγμά τι ἐφελκύσαν τὴν προσοχήν του. Βλέπω, εἶπε, πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο νέφος τι, ὡς νὰ ἦνε στράτευμα. Παρατήρησε, Σούλτ, ἐπρόσθεσεν ἀποταθεὶς πρὸς τὸν δοῦκα τῆς Δαλματίας, τί βλέπεις πρὸς ἐκείνην τὴν διεύθυνσιν; Ὁ στρατάρχης εἶδε πρὸς τὰ ἐκεῖ διὰ τοῦ τηλεσκοπίου του, καὶ ἀπεκρίθη, «Τέσσαρας ἕως πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, μεγαλειότατε. Πιθανὸν νὰ ἦναι ὁ Γρουσχύ.» Ἀλλ' ὄμως τὸ νέφος ἐκεῖνο ἔμενε ἀκίνητον εἰς τὴν ὁμίχλην. Ὅλα τὰ τηλεσκόπια τοῦ ἐπιτελείου ἐσπούδασαν τὸ «νέφος» ὁ ἔδειξε πρῶτος ὁ αὐτοκράτωρ· καί τινες μὲν εἶπον «εἶναι στράτευμα, καὶ ἱστάθη·» οἱ δὲ πλεῖστοι, «εἶνε δένδρα.» Ἀληθῶς δὲ τὸ νέφος ἔμενεν ἀκίνητον. Ὁ αὐτοκράτωρ ἔστειλε πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὴν ἐξ ἐλαφρῶν ἱππέων μοῖραν τοῦ Δομῶνος, διὰ νὰ πληροφορηθῇ.

Ὁ Βυλώφ, τῳόντι ἐλθὼν ἕως ἐκεῖ, δὲν ἔκρινεν εὔλογον νὰ προχωρήσῃ, ἐπειδὴ ἡ ἐμπροσθοφυλακή του ἦτο ἀνίσχυρος· ὤφειλε νὰ περιμείνῃ τὸ μέγα μέρος τοῦ στρατοῦ, καὶ ἦτο διατεταγμένος νὰ συγκεντρωθῇ πρὶν ἢ εἰσέλθῃ εἰς τὴν μάχην· ἀλλὰ περὶ ὥραν πέμπτην, ἰδὼν ὁ Βλύχερος τὸν κίνδυνον τοῦ Οὐελλιγκτῶνος διέταξε τὸν Βυλὼφ νὰ ἐπιτεθῇ, εἰπὼν μάλιστα τὸν ἀξιοσημείωτον τοῦτον λόγον. «Πρέπει νὰ δώσωμεν ἀέρα εἰς τὸν Ἀγγλικὸν στρατόν.»

Μετ' ὀλίγον ἔτι, αἱ πρωσικαὶ μοῖραι Λόσθιν, Χίλλερ, Χάκκε καὶ Ῥύσσελ ἀνεπτύσσοντο ἀπέναντι τοῦ σώματος τοῦ Λοβώ, τὸ ἱππικὸν τοῦ πρίγκηπος Βιλλέλμου τῆς Πρωσσίας ἐνεφανίσθη ἐξελθὸν ἐκ τοῦ δάσους τοῦ λεγομένου τῶν Παρισίων, τὸ Πλαγκενάτον ἐφάνη πυροβολούμενον, καὶ αἱ πρωσικαὶ σφαῖραι ἤρχισαν ἤδη νὰ πίπτωσιν ὡς χάλαζα, φθάνουσαι μέχρι τῶν φαλάγγων τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς, ἐφεδρευούσης ὄπισθεν τοῦ Ναπολέοντος.

(Ἕπεται τὸ τέλος) Φ. Π.

Ο ΠΕΝΘΕΥΣ

ΚΑΤΑΔΙΩΚΟΜΕΝΟΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΑΙΝΑΔΩΝ

Ὁ περὶ Πενθέως καὶ Μαινάδων μῦθος, τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἕλκει ἐκ τῶν πρώτων χρόνων τῆς εἰσαγωγῆς τῆς λατρείας τοῦ Βάκχου ἐν Ἑλλάδι, ἀναφέρεται δ' ὡς ἑξῆς:

Ἐν Θήβαις ἐβασίλευεν ὁ Πενθεύς, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Διόνυσος, ἀφοῦ μετὰ στρατεύματος διέδραμε Συρίαν, Φρυγίαν κλπ. διαδίδων τὴν θρησκείαν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ πρῶτον εἰς Θήβας, καθήμενος ἐπὶ ἐλέφαντος. Ἐκεῖ ὁ Θέας κατέπεισε τὰς γυναῖκας τῶν Θηβαίων ν' ἀναβῶσιν ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος καὶ νὰ ἐκτελῶσι μετὰ τῶν Βακχῶν ἢ Μαινάδων ἢ Θυάδων, ὡς ἐκαλοῦντο αἱ ἱέρειαι τούτου, τὰ ὄργια αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ Πενθεὺς ἀντέστη, πειραθεὶς πολλάκις νὰ παρεμποδίσῃ τὴν τοιαύτην λατρείαν, δι' ὃ καὶ ἐτιμωρήθη δεινῶς, κατασπαραχθεὶς ὑπ' αὐτῶν τῶν γυναικῶν τῆς Βοιωτίας, ἐν αἷς ἡ ἰδία μήτηρ καὶ αἱ ἀδελφαί, ἐμμανῶν γενομένων, κατ' ἔμπνευσιν τοῦ προσβληθέντος Θεοῦ.

Τὸν μῦθον τοῦτον ὡς δρᾶμα ἀνεβίβασεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ Εὐριπίδης ἐν ταῖς «Βάκχαις», ἡ παρατιθεμένη δ' εἰκὼν παρίστησιν ἀκριβῶς τοποθεσίαν, οἵαν περιγράφει ὁ τραγικός. Ἤτοι, ἐν κοιλάδι ἀμφικρήμνῳ, διαβρεχομένη ἐξ ὑδάτων καὶ πεύκοις σκιαζομένη, καὶ ἐν ᾗ αἱ Μαινάδες ἐκάθηντο περὶ τερπνὰ καταγινόμεναι ἔργα, στεφάνους ἐκ φύλλων κισσοῦ καὶ ἀμπέλου συμπλέκουσαι ἢ εἰς ἀμάξιον ποικίλον ἐζευγμέναι καὶ βάκχεια μέλη ᾄδουσαι. Ἐκεῖθεν διέκριναν τότε τὸν ἀσεβῆ Πενθέα, ὅστις εἶχεν ἀναρριχηθῆ ἐπὶ εὐκόρμου ἐλάτης ἵνα κατασκοπεύσῃ τὰς κόρας τοῦ Βακχίου Κάδμου, αἵτινες ὅμως μετὰ τῆς μητρὸς τοῦ Πενθέως Ἀγαύης καὶ τῶν ἀδελφῶν του ἐφορμῶσι κατ' αὐτοῦ μεθ' ἱερᾶς μανίας, ἣν ἐνέπνεον αἱ πνοαὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν συλλαμβάνωσι.

Πρώτη ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἄρχεται τοῦ σπαραγμοῦ· ὁ Πενθεύς, θῦμα τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ, καταρρίπτει ἣν εἶχε ταινίαν ἐκ τῆς κόμης αὐτοῦ, ἵνα ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τῆς μιαιφόνου μητρός. «Ἐγὼ εἰμὶ ὁ Πενθεὺς ὁ υἱός σου, ὤκτειρόν με...» φωνεῖ. Ἀλλ' ἡ Ἀγαύη ἀφροὺς λύσσης ἐκβάλλουσα καὶ φρικωδῶς διαστρέφουσα τοὺς ὀφθαλμούς, οὐδὲν ἤκουσεν, οὐδ' ἀνεγνώρισε τὸ ἴδιον τέκνον, ἐκλαβοῦσα τοῦτο ὡς

Ο ΠΕΝΘΕΥΣ ΚΑΤΑΔΙΩΚΟΜΕΝΟΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΑΙΝΑΔΩΝ

θηρίον. Καὶ ἐσπαράχθησαν οἱ ὦμοι τοῦ δυστυχοῦς Πενθέως ἁμαρτήσαντος εἰς θεῖον θέλημα, ὑπ' αὐτῆς τῆς Ἀγαύης, ἐνῷ αἱ ἀδελφαί του ἐβοήθησαν ἐκείνην, τῆς μὲν Ἰνοῦς σχιζούσης τὰς σάρκας, τῆς δὲ Αὐτονόης μετὰ τῶν Βακχῶν κρατούσης τὸ διαμελιζόμενον σῶμα του. Καὶ ἀνεμίγνυντο οἱ ἀλαλαγμοὶ τῶν Μαινάδων μὲ τοὺς ὀλολυγμοὺς τοῦ θνήσκοντος παραβάτου καὶ ἡ θεία δικαιοσύνη ἱκανοποιεῖτο οὕτως ἀπέναντι τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας!....

Κ.

ΕΥΔΑΙΜΩΝ ΣΥΖΥΓΟΣ

(Εἰκὼν)

Τίς τὸν ἐς ἀεὶ σχεδὸν ἐπιπροσθοῦντα τοῦ ἀνθρωπίνου βίου σκόπελον, τὸν γάμον, μὴ ἄχρι τοῦδε ὑπερπηδήσας, δὲν διέπλασε κατὰ φαντασίαν, ἐν τῇ γοητευτικωτέρᾳ ἅμα καὶ πραγματικωτέρᾳ αὐτῆς ἐκδηλώσει τὴν εἰκόνα οἰκογενειακῆς ἑστίας στερεουμένης ὁσημέραι ἐν τῷ ἔρωτι καὶ τῇ εἰρήνῃ, ἐν τῇ ἀμοιβαίᾳ πίστει καὶ τῇ συμπαθείᾳ; τίς;...

Τίς ἐξ ἡμῶν, τῶν μόλις ἔτι χθὲς τοῦ βίου τὸν οὐδὸν διαβάντων, τῶν μὴ τὰς τρίβους τῆς ζωῆς τὰς σκολιὰς διανυσάντων εἰσέτι, τῶν μὴ τῆς βιωτικῆς πάλης δοκιμασάντων ἔτι τὰς περιπετείας, τίς ἐξ ἡμῶν δὲν ἐπόθησεν, εἰς δίνην ῥεμβασμῶν καὶ ὀνείρων ποτὲ στροβιλούμενος, τὴν ἀπόλαυσιν σχετικῆς εὐτυχίας, — καὶ τί μὴ σχετικὸν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ; — τὴν ὕπαρξιν εὐδαίμονος μέλλοντος, τὴν ἐπίτευξιν αἰθριωτέρας κοινωνικῆς ἀτμοσφαίρας; τίς;...

Πάντες σχεδόν·

Ἀλλ' ὑπῆρξέ ποτε τοιοῦτος βίος; ἔλαβεν ἄρά γέ ποτε ὑπόστασιν τοιαύτη ζωή;

Ναί ἀπαντῶμεν τοῖς δυσπιστοῦσι, καὶ ἰδοὺ πῶς:

* * *

Ἦτο χειμών· ἡ Νὺξ εἶχεν ἤδη πρὸ πολλοῦ ἐφαπλώσῃ

καθ'ἅπαντα τὸν ὁρίζοντα τὸν μελανόχρουν αὐτῆς μανδύαν, ἐνῷ ὁ Οὐρανὸς νεφελῶδης προεμήνυεν ἐπικειμένην θύελλαν. Ἡ Φύσις ἀγρία καὶ ἐν ταὐτῷ μεγαλοπρεπὴς ἐν τῷ θυμῷ αὐτῆς ἐπλήρου τὴν ἀθυμοῦσαν καρδίαν μου σεβασμοῦ καὶ λατρείας· ὁ Βορρᾶς ἀκατάσχετος ἐμυκᾶτο ἔξωθεν μετὰ μανίας καὶ λύσσης· τὸ πᾶν ὑπεδήλου γενικὴν τῶν στοιχείων ἀναστάτωσιν.

Ἤμην μόνος ἐν τῷ δωματίῳ μου τὴν ἑσπέραν ἐκείνην.

Ὁ τριγμὸς τῶν ὑάλων τῶν παραθύρων μου συγχεόμενος μετὰ τοῦ συριγμοῦ τοῦ ἀνέμου καὶ μετὰ τοῦ λεπτοῦ θορύβου τῶν ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου μου πιπτουσῶν ψεκάδων βροχῆς διέχεε μέχρι τῶν ἀκροτάτων σημείων τοῦ σώματός μου εἶδός τι φρίκης, προερχομένης μᾶλλον ἐκ τοῦ ἐπιβλητικοῦ καὶ μυστηριώδους τῆς περιστάσεως ἢ ἐκ δειλίας καὶ φόβου.

Κατειχόμην ὑπὸ μεγάλης ἀνίας καὶ κοπώσεως· θέλων νὰ διασκεδάσω τὴν δυσθυμίαν μου ἀνεσκάλευον σωρόν τινα βιβλίων καὶ χειρογράφων πεπαλαιομένων, ἀκραιφνὲς δεῖγμα τῆς φιλομαθείας τοῦ πρό τινων ἡμερῶν ἀποβιώσαντος πάππου μου. Ὁ χρόνος εἶχε προσδώσῃ αὐτοῖς τὴν συνήθη αὐτῷ χροιάν, ἐνῷ τοῦ πολιοῦ ἐκείνου γέροντος ἡ φιλοπονία εἶχε μεταβάλῃ αὐτὰ σχεδὸν εἰς ῥάκη...

Παρετήρουν μετὰ περιεργείας τὰ κειμήλια ἐκεῖνα τῆς ἐργασίας.

Δι' ἕνα ἀγωνιστὴν τοῦ παρελθόντος γηραιόν, δι' ἕνα τῆς καρτερίας καὶ τοῦ καθήκοντος πρόμαχον, θανόντα ἡσύχως ἐπὶ τῶν ἀγκαλῶν τῆς ἀγαπησάσης αὐτὸν οἰκογενείας του, τοιοῦτον ἔπρεπε μνημόσυνον....

Ἐσκεπτόμην ἤδη βαρυθυμῶν ν' ἀποσυρθῶ ἐκεῖθεν, μὴ θέλων ἐπὶ πλέον τῆς πλήξεως, ἥτις μὲ κατεῖχε, ν' αὐξήσω τὴν σφοδρότητα, ὅτι τὸ βλέμμα μου χαλαρὸν καὶ περίλυπον συνέτυχε τυχαίως ὅλως ἐφ' ἑνὸς τῶν σεπτῶν δι' ἐμὲ ἐκείνων χειρογράφων τῇ ἕξῃ ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου αὐτοῦ χαρακτηριστικῆς ἐπιγραφῆς:

« Ζυζύγου δακρύγελως »

Στρέψας ἐσπευσμένως τὴν ἀ. σελίδα ἀνέγνων ἀπνευστὶ τὰ ἑξῆς:

* *

« 6 Ἰανουαρίου τοῦ 1880. Ἑσπέρα τῆς ἐπετείου ἡμέρας τοῦ ὀνόματός μου. Ὁποίας ἀναμνήσεις διεγείρει ἐν ἐμοὶ ἡ ἡμέρα αὕτη! Ὁποία αἰσθήματα! Ὁποίας σκέψεις! Ὁ νοῦς μου στρεφόμενος τὴν στιγμὴν ταύτην πρὸς τὸ παρελθὸν ἀναμιμνήσκεται οἰχομένης ἐποχῆς· ἡ καρδία μου ἐκχειλίζει· ἡ δὲ ψυχή μου, κατανενυγμένη ἐκ τῶν ἐντυπώσεων, ἃς προκαλεῖ ἡ θέα τῆς περιστοιχιζούσης με οἰκογενείας, ἐκχύνεται εἰς συγκινήσεις καὶ δάκρυα· μεθύσκεται ἀντιλαμβανομένη ἀφθόνως τῶν ἀνεκλαλήτων αὐτῆς θελγήτρων· προσκολλᾶται αὐτοῖς ὡς ἡ σκιὰ εἰς τὸ σῶμα, τὰ ἐναγκαλίζεται, προσπίπτει ἐνώπιον αὐτῶν καὶ πιστεύει, ὅτι εὗρε τέλος τὸν Θεὸν τῆς εὐτυχίας, ὅτι ἐπὶ τέλους ἐκληρονόμησε τῆς Ἐπαγγελίας τὴν ζείδωρον γῆν....

» Ὦ πρῶτοι χρόνοι τῆς οἰκογενειακῆς μου ζωῆς, πόσον ἀκόμη σᾶς ἐνθυμοῦμαι· οὐδέποτε θέλω σᾶς λησμονήσῃ· οὐδέποτε ἡ ψυχή μου θέλει γείνῃ ἐπιλήσμων τῶν ἡδονῶν ὑμῶν, τῶν ἀπολαύσεών σας, ἃς μοὶ παρέσχετε, καὶ ὧν δαψιλῶς συμμετέσχον. Ὁποίαν ποίησιν, ὁποίας θελκτικότητας καὶ γοητείας ἠσθάνθην τότε! ποσάκις ἡ καρδία μου ἐν τῇ εὐαισθησίᾳ της ἐκλονίσθη πρὸ τοῦ ἠρεμωτέρου τῆς συζύγου μου βλέμματος, πρὸ τῆς μειλιχιωτέρας αὐτῆς φωνῆς! ποσάκις ῥεμβάζοντες, ἐγκλείοντες ἐν ἡμῖν ὁλόκληρον θησαυρὸν ἀμοιβαίας ἀγάπης, ἐστήμεν ἐνεοὶ πρὸ τῶν καλλονῶν τῆς φύσεως, πρὸ τῶν θελγήτρων τῆς Δημιουργίας! Καὶ ὅταν, τὸ πρῶτον ἤδη ἤκουσα τὴν φωνὴν τοῦ πρώτου μου τέκνου, ὅταν πλέον εἶχε φθάσῃ ἡ περιπόθητος ἐκείνη στιγμή, καθ' ἣν ἔμελλον νὰ λάβω τὸν γλυκύτατον τοῦ πατρὸς τίτλον, τότε! ὦ τότε! ὁποία χαρά, ὁποία ἄρρητος εὐφροσύνη κατέκλυσαν πανταχόθεν τὴν καρδίαν μου! ὁποῖα τότε θερμὰ δάκρυα εὐτυχίας καὶ ὀλβιότητος ἀνέβλυσαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ ἀπὸ τῶν μυχῶν τῶν σπλάγχνων μου ὁποῖα τότε φίλτρα αἴφνης ἀνεφύησαν! .....

.....

«Οἱ εὐδαίμονες ἐκεῖνοι χρόνοι παρῆλθον πλέον· λύπαι καὶ χαραὶ διεδέχθησαν αὐτοὺς ἀλληλοδιαδόχως, καὶ ἤδη γλυκύλαλοι φωναὶ πολυαρίθμου οἰκογενείας πληροῦσιν ἡδυήχως τὰ ὦτά μου.

«Πάσας μου τὰς θλίψεις σκεδάζει ἡ μελίρρυτος τῆς συντρόφου μου μολπή· ὑπὸ τὰς θωπείας τῶν τέκνων μου, ὑπὸ τὰ γοητευτικὰ βλέμματα τῆς συζύγου μου, ὑπὸ τὰ ἐναγκαλίσματα τῶν μέν, ὑπὸ τῆς δὲ τὴν χαρίεσσαν φωνήν, διέρχομαι εὐχαρίστως, κατὰ τὸ πλεῖστον, τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, καὶ πᾶσά μου δυσθυμία ἀπέναντι τοιαύτης ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας μου λατρείας, καταπραΰνεται ἐντελῶς.

«Εἰ καὶ πολλάκις ἠσθάνθην βαρείας στιγμὰς μελαγχολίας, εἰ καὶ, κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις μου, πλείστας ὅσας στενοχωρίας ἐδοκίμασα καὶ ὑπέστην, ἐν τούτοις ἡ διάνοιά μου οὐδέποτε ἀπώλεσε τὴν πρώτην αὐτῆς ὁρμὴν καὶ φλόγα, τὴν ἀρχικὴν αὐτῆς δύναμιν καὶ ἀντενέργειαν. Ἐφρόντισα, ὑπὲρ πᾶν ἄλλο, ὑπὲρ τῶν τέκνων μου, ἐζησφάλισα κατὰ τὸ ἐφικτὸν τὸ μέλλον αὐτῶν διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεώς των, εἰργάσθην ἀνενδότως ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτῶν καί, ὑπὸ τὴν αὐστηράν μου μέριμναν, πάντοτε μετὰ τῆς ἐμφύτου πατρικῆς στοργῆς μεμιγμένην, ὑπὸ τὴν ἐπιμελημένην καὶ ἄοκνον τῆς συζύγου μου ἀνατροφὴν καὶ διδαχὴν πρὸς πᾶν ὅ,τι καλόν, κέκτημαι ἤδη τὸν πολυτιμώτερον τῶν θησαυρῶν, τὴν προσφιλεστέραν τῆς ὑπάρξεώς μου ἀνάμνησιν.

«Τὰ ἔτη παρέρχονται τὸ ἓν μὲ τὸ ἄλλο· βαθμηδὸν γηράσκω· τρίχες λευκαὶ ἄρχονται διαποικίλλουσαι τὴν κεφαλήν μου. Κεκμηκώς, παρὰ τὴν ἐστίαν πολλάκις, κατὰ τὰς παγερὰς τοῦ χειμῶνος νύκτας, καθήμενος, προσβλέπω μετ' ἐκφραστικῆς συμπαθείας τὴν σύζυγόν μου, τὰ τέκνα μου· οἱ ὀφθαλμοὶ πρὸ τοιαύτης προσφιλοῦς θέας δὲν δύνανται ν' ἀντιστῶσιν ἐπὶ πολύ· λυγμοὶ παρευθὺς μὲ καταλαμβάνουσι, καὶ ὅταν τὰ δάκρυα κατακλύσωσι τὰς παρειάς μου, ὅταν ἡ καρδία μου, πλημμυρίσασα, δὲν δύναται νὰ κρατηθῇ ἐκ τῆς συγκινήσεως, προσπίπτω κλαίων εἰς τοὺς κόλπους των, τοὺς κατασπάζομαι καί, πνιγόμενος ἐκ τῆς ἀγαλλιάσεως καὶ τῆς χαρᾶς μόλις λέξεις τινὰς δύναμαι εἰσέτι νὰ ψελλίσω, λίαν ἐν τούτοις ἐπαρκεῖς, ὅπως ἐκφράσωσι τὰ πάντα... Ὅταν δὲ πλέον, βεβαρημένος ἀρκετὰ ἐκ τοῦ ἄχθους τῶν ἐτῶν, ὅταν, κεκυρτωμένος ἤδη, παρὰ πάσας τὰς προσπαθείας τῆς ἐπιστήμης καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῆς οἰκογενείας μου, ἐπίκημαι πλέον πρὸς τὸ τέλος τῆς ζωῆς, ὁποία ἡδονή! ὁποία εὐχαριστησις! ὅτι θὰ εὑρεθῶσι παρὰ τὴν κλίνην μου ὄντα προσφιλῆ, ὄντα, ἐκ τῶν μυχιωτάτων τῆς ψυχῆς μου ἀπορρεύσαντα, ἐφ' ὧν θέλει στραφῇ τὸ τελευταῖον μου βλέμμα, ἐφ' ὧν θέλει ἐκπνεύσῃ ἡ τελευταία τῆς εὐχῆς μου πνοή.... ὁποία δι' ἐμὲ παρηγορία! ὅτι θὰ εὑρεθῶσι, κατὰ τὴν ὑψηλὴν καὶ θείαν ἐκείνην στιγμήν, πεφιλημέναι ὑπάρξεις, αἵτινες θὰ δώσωσι διὰ τῶν φιλημάτων των νέαν ζωήν, νέαν ψυχὴν εἰς τὸ νεκρὸν πλέον κατακείμενον σῶμα μου.....

.....

«Ἡ χείρ μου τρέμει· δὲν δύναμαι ποσῶς πλέον νὰ προχωρήσω· ὑπὸ τὸ γλυκὺ τοῦτο δι' ἐμὲ βαυκάλημα, ὅπερ ὠχρὸν καὶ ἀνούσιον ἐχάραξεν ἐπὶ τοῦ δετοῦ χάρτου φιλιφάνταστος διάνοια, ἀλλ' οὐτινος τῆς ἤδη λανθανούσης πραγματικότητος ἀφεύκτως θᾶττον ἢ βράδιον θέλω λάβῃ πεῖραν, ἀποτίθημι μετὰ λύπης τὸν κάλαμον. Εἴθε, τυχαία τις τῶν ἐπιγόνων μου περιέργεια νὰ φέρῃ ποτὲ εἰς φῶς τὰ συρραπτὰ ταῦτα ψελλίσματα πατρὸς σφόδρα ποτὲ ἀγαπήσαντος, ἀλλ' ἔτι πλεῖον, πολὺ πλεῖον ἀγαπηθέντος..... ..»

.....

* * *

Ἀπορῶ λέξεων καταλλήλων, ἐκφραστικῶν τῆς συγκινήσεως, ἥτις μὲ κατεῖχεν ἐξ ὁλοκλήρου μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ὁλοψύχων τούτων γραμμῶν.

Ναί! εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐννοήσῃ τις τὴν οἰκογενειακὴν ζωὴν ἰδανικωτέραν, ἁρμονικωτέραν· εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις αὐτὴν ποιητικωτέραν, πλέον ἀνώδυνον. Ὦ! πόσον πεπορωμένοι λίαν τὴν καρδίαν, τὸν νοῦν εἰς ἄκρον τετυφλωμένοι πρέπει νὰ ὦσιν ἐκεῖνοι, οἵτινες, ἀποθέμενοι πᾶν ἰδεῶδες, πάντα κόσμον, ἐμφανίζονται πεφυσιωμένοι καὶ κομπορρημονοῦντες ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς παλαίστρας, χρωματίζοντες διὰ τῶν σκοτεινοτέρων χρωμάτων τὴν συζυγικὴν διαβίωσιν, διὰ τῶν μελαντάτων ἀποχρώσεων τὴν οἰκογενειακὴν ἁρμονίαν!

* * *

Κοιμῶ ἐν εἰρήνῃ εὐγενὴς καὶ ἐνάρετος ὕπαρξις· ἀναπαύου ἡσύχως ὑπὸ τὸ ἐλαφρὸν χῶμα, ὅπερ γηθοσύνως ἀπεδέξατο ἐν τοῖς κόλποις του τὴν σωρὸν ἑνὸς τοῦ καθήκοντος μύστου· ἡ νεφελομιγὴς κυπάρισσος, ἣν ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν τέκνων καὶ ἐγγόνων σου ἐφύτευσε παρὰ τὴν μαρμαίρουσαν τοῦ τάφου σου πλάκα, ἔστω ἡ πλέον ἀλάνθαστος τῆς ἀγαθοσύνης καὶ τῆς χρηστότητός σου διαλαλήτρια. Ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ ἀδύτου, ἐν ᾧ σὲ ἔρριψεν ἡ θέλησις τῆς ὑπερτάτης Ἀρχῆς, πέμψον καὶ ἡμῖν τοῖς ἐπιγιγνομένοις βιοπαλαισταῖς ἀκτῖνάς τινας ἐκ τοῦ ἀπαστράπτοντος φωτεινοῦ τῆς ἀρετῆς στέμματος, δι' οὗ σὲ περιέβαλεν τοῦ Μεγάλου Θεοῦ ἡ ἀπροσωπόληπτος Δικαιοσύνη....

Ἀθήνησι, Μάρτιος 1892.

Δ. Α. Ἀναστ.

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑΙΣ ΕΥΤΥΧΙΑΙΣ

Ξυπνάω μὲ τὰ δάκρυα
μὲ δάκρυα ἀποκοιμοῦμαι
καὶ πάντοτε μὲ δάκρυα
ἐσένα συλλογοῦμαι.

—

Φάρμακ' εἶνε τὸ γέλοιο μου
κι' ὁ στεναγμὸς φωνή μου
καὶ οἱ παλμοὶ τοῦ στήθους μου
οἱ μόνοι σύντροφοί μου.

—

Εἶν' ἡ ζωή μου βάσανος
καὶ κόλασ' ἡ ψυχή μου,
κι' ὁ κόσμος εἶνε φέρετρο
ποῦ φέρει τὸ κορμί μου

—

Ἀφ' τὴ στιγμὴ 'ποῦ σ' ἔρριψα
τὴν πρώτη τὴ ματιά μου
κι' 'ποῦ εὐθὺς σ' ἀγάπησε
ἡ δόλια ἡ καρδιά μου.

—

Καὶ ἡ ψυχὴ σ' ἐλάτρευε,
ὡσὰν θεό, ἐπίσης,
σ' ἐμὲ ἀπὸ τότε ἔγινες
καὶ Πλάστης μου καὶ κτίσις.

—

Ἔβλεπα 'ς ἕνα βλέμμα σου
τοῦ οὐρανοῦ τὸ βάθος,
ποῦ τῆς ψυχῆς μου 'γιάτρευε
τ' ἀγιάτρευτό της πάθος.

—

Μὲς τὸ γλυκὸ τὸ γέλοιο σου
τὴν ἄνοιξι ν' ἀνθίζῃ
καὶ τὴν πνοή σου ζέφυρο.
τὰ ρόδα νὰ δροσίζῃ.

—

Μὲ ταὶς ξανθαὶς πλοκίδαις σου
τοῦ ἥλιου ταὶς ἀκτῖναις,
ποῦ ἡ χαρὰ ἐπλέκετο
τῆς νειότης μου μ' ἐκείναις

—

Κ' ἔταν μ' ὡμίλεις ἔλεγα
πῶς σταματᾷ ἡ καρδιά μου
καὶ χωρὶς σένα ἔκλαιγα
τὴ μαύρη μοναξιά μου.

—

Κι' ἔταν σφιχτὰ μ' ἀγκάλιαζες
καὶ μ' ἐγλυκοφιλοῦσες
'ς τὸν οὐρανὸ ποῦ ἔφευγα,
ἐσὺ μ' ἀκολουθοῦσες

—

Ἄχ! πόσο 'λίγο 'βάσταξε
ἐκείνη ἡ εὐτυχία!
ἄχ! πῶς ἀλλάζει γρήγορα
τ' ἀνθρώπου ἡ καρδία!

—

Πόσο γλυκὰ 'περνούσαμε
τὰ 'λίγα 'κεῖνα χρόνια
καὶ πῶς μαζὶ θὰ 'ζούσαμε,
σὰν ἄγγελοι, αἰώνια!...

—

Ἀλλὰ ὁ ἔρως ἄστατος
ἄστατη κι' ἡ καρδιά σου,
τὰ λόγια καὶ οἱ ὅρκοι σου
καὶ τὰ θερμὰ φιλιά σου,

—

Καὶ σταθερὰ μόν' ἔμειναν
ἡ μνήμη μας ἐκείνη
ὁ ἔρως τῆς καρδίας μου
καὶ τῆς ψυχῆς μου οἱ θρῆνοι.

Α. Χ. Ζ.

ΣΚΕΨΕΙΣ... ΙΔΙΚΑΙ ΜΟΥ

Ἐκ τοῦ Ἔρωτος καὶ ἐξ ὅλων τῶν καλῶν του ἤθελον πρὸ παντὸς νὰ εἶχον τὸν χρυσὸν τῆς φερέτρας του.... ἀναλελυμένον.

×

Ὁ μόνος πόθος μου, τό γε νῦν ἔχον, εἶναι ν' ἀποκτήσω ἓν.... ναπολεόντι.

×

Οἱ δυστυχέστεροι μύωπες εἶναι οἱ μὴ βλέποντες πέραν τῆς ρινός των, οἱ μὴ συλλογιζόμενοι ὀλίγον καὶ τὸ μέλλον.

×

Ἡ περὶ τῆς αὔριον μέριμνα εἶναι ἐξασφάλισις τῆς σήμερον.

×

Ὅπως ἡ φοινικοδάκτυλος Ἠὼς προηγεῖται τῆς ἀνατολῆς τοῦ Φοίβου, οὕτω καὶ ἡ συνείδησις δέον νὰ προηγῆται πάσης πράξεως, ἐὰν θέλωμεν αὕτη νὰ εἶναι φωτεινή.

×

Ἡ κοινὴ γνώμη εἶναι ἀερόστατον. Ὅσῳ κουφοτέρα εἶναι τόσῳ ἐπιτυγχάνει ἀνερχομένη καὶ ἐπιβαλλομένη, τόσῳ βλακωδέστερον τὴν ἀποθαυμάζομεν.

×

Ὁ διὰ φωτογραφίας γάμος εἶναι ὁ εὐδαιμονέστερος. Βλέπει τίς τὴν γυναῖκά του χωρὶς νὰ τὴν ἀκούῃ!..

×

Ὁ ὁρίζων τῆς ψυχῆς εἶνε ἡ ἀθανασία.

Δικ.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

156. Αἴνιγμα.

Καταστροφὴν τὸ γένος μου
εἰς τοὺς ἀγροὺς πάντως δεινὴν
ἐνίοτε ἐπιφέρει.
Κεφαλῆς, τραχήλου ἄνευ
Εἰς τοῦ προσώπου ὡς ποινὴν
ἐγκαθίσταται τὰ μέρη,
ἀλλὰ τυχὸν καταστροφὴν
ἂν ὑποστῇ παντοτεινὴν
τὸ σῶμά σου θὰ μὲ φέρει.

157. Ἐρωτήσεις

1) *Τί πρᾶγμα ὁμιλεῖ ὅλας τὰς γλώσσας τοῦ κόσμου;*
2) *Τί δεινότατον;*
3) *Τίς ὁ δεύτερος μετὰ τὸν Ὅμηρον κορυφαῖος ποιητής;*
4) *Πότε τὰ ζῶα τίκτονται, ἵνα ἀναγεννηθῶσιν;*
5) *Ὁ υἱὸς τοῦ Νανῆ κατὰ τί ὡμοίαζε τὸν Ἰησοῦν;*

Ἀραβικὸς Ἵππος

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ· 42 ΦΥΛΛΩ· ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ

150 *Αἴνιγμα.* Ἄγις-σίγα. Ἔλυσαν αὐτὸ ὁ κ. Σπ. Μακρῆς ἐκ Πειραιῶς, ὁ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Σταυρωτὴς ἐκ Σύρου, ὁ κ. Π. Σαλταμπάσης ἐκ Σύρου, ὁ κ. Ἰωάννης Μαλέας ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ ὁ κ. Συμεωνίδης ἐκ Κύπρου.

151 *Αἴνιγμα.* Ἄτλας-τάλας. Ἔλυσαν αὐτὸ ὁ κ. Σπ. Μακρῆς ἐκ Πειραιῶς, ὁ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Σταυρωτὴς ἐκ Σύρου, ὁ κ. Π. Σαλταμπάσης ἐκ Σύρου καὶ ὁ κ. Συμεωνίδης ἐκ Κύπρου.

152 Ἐρωτήσεις. 1) Ἡ γλῶσσα. 2) Τὸ ἱππικὸν τῆς φιλολογίας. 3) Εἰς τὸ .... κενόν 4) Ὁ μύλος. 5) Μ : μά.

Τὴν πρώτην ἐρώτησιν ἔλυσαν ὁμοίως ἐπιτυχῶς ὁ κ. Σπ. Μακρῆς ἐκ Πειραιῶς, καὶ ὁ κ. ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Σταυρωτὴς ἐκ Σύρου. Ἑπομένως τὸ δῶρον θὰ λάβῃ ὁ κ. Σπ. Μακρῆς.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΠΟΤΗΡΙΩΝ

Τὸ ἀκόλουθον πείραμα εἶναι ἁπλούστατον, εὔκολον καὶ ἐκτελεῖται ἄνευ κόπου καὶ ἐργαλείων.

Ἐνταῦθα δὲν ὑφίσταται ἰσορροπία ἀκριβῶς, ὡς ἐννοοῦμεν αὐτὴν εἰς τὰ φυσικὰ πειράματα, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκτελεῖται μία περίεργος τοποθέτησις δύο ποτηρίων ἐπὶ ἑτέρου τρίτου, τῇ βοηθείᾳ δύο ξυλίνων ραβδίων. Τὸ πείραμα ἐνεργεῖται ὡς ἑξῆς. Τοποθετοῦμεν τὸ ἓν τῶν ποτηρίων ἐπὶ τῆς τραπέζης, τὰ δὲ δύο ἕτερα μετὰ τῶν ραβδίων ἢ κονδυλοφόρων, ἂν προτιμᾶτε, διαθέτομεν, ὡς δείκνυσιν ἡ ἐναντι εἰκὼν ὁριζοντίως, καὶ εἶτα ἀφήνομεν αὐτά, ἅμα ὡς ἐννοήσωμεν, ὅτι τὰ ποτήρια ἵστανται ἐπὶ τῶν ξύλων ἀφ' ἑαυτῶν, χωρὶς ἡμεῖς νὰ τὰ κρατῶμεν πλέον.

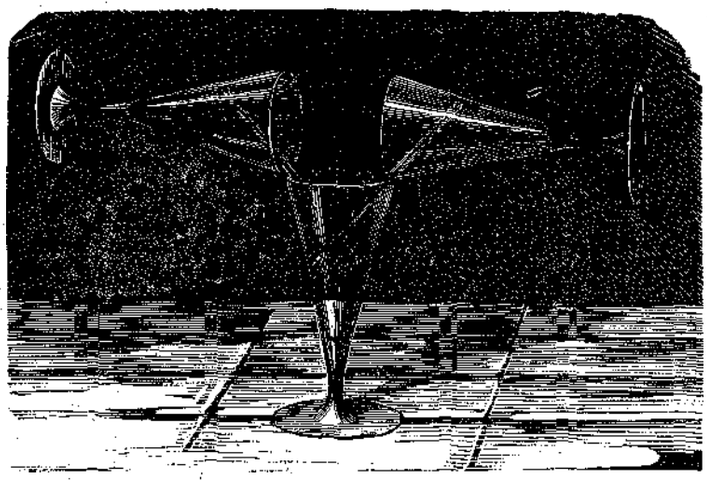

Τὸ ἀνωτέρω πείραμα, ὡς ἐμφαίνεται, εἶναι εὐκολώτατον, καὶ δὲν ἀπαιτεῖται ἢ μικρὰ ἐπιτηδειότης καὶ θέλησις διὰ νὰ τὸ κατορθώσῃ τις. Ἀντὶ ποτηρίων δύνασθε νὰ μεταχειρισθῆτε καὶ οἱαδήποτε ἄλλα δοχεῖα, ἀρκεῖ μόνον νὰ κατορθοῦται ἡ ἀνωτέρω διάταξις αὐτῶν καὶ στάσις.

Φ. Π.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ,,

Γ. Β. Ὕδραν. Ζητούμενον φύλλον 39 σᾶς ἀπεστείλαμεν προχθές, 38 κρατήσατε ἐπίσης.—**Γ. Β Σπάρτην.** Ἐλάβομεν ἐπιταγὴν καὶ σᾶς ἐνεγράψαμεν ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου. Ἀπόδειξιν ἀπεστείλαμεν σὺν παρελθόντι φύλλῳ. —**Ι. Π. Κάϊρον.** Συνδρομήν σας ἐλάβαμεν καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν πολύ. Ἀπόδειξιν παρεδώκαμεν κ. Κ. — **Ο. Μ Σ Λάρνακα.** Ζητούμενα φύλλα ἀπεστείλαμεν κυρ. Κ. ἐκ νέου. Ἐφεξῆς θὰ τὰ λαμβάνετε κατ' εὐθεῖαν. — **Ἡ. Α. Καλάβρυτα.** Συνεστημένη ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν ὑμᾶς πολὺ δι' εὐγενῆ φροντίδα.—**Π. Κ. Σύρον.** Ἐπιστολὴ καὶ χρήματα ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν.—**Ν. Ο Δηξούριον.** Συνδρομή σας ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν. Ἀπόδειξιν ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς, ὡς καὶ ζητούμενα φύλλα. — **Ι. Π. Πύργον.** Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ἐλυπήθημεν πολύ. Ὑπομονή. Ἀναμένομεν ὡς γράφετε—**Π. Δ. Παρισίους.** Δελτάριον ἐλήφθη. Ἀγγελίας ἀποστείλωμεν προσεχῶς. Εὐχαριστοῦμεν.—**Α. Π. Μαγνησίαν.** Στερούμεθα εἰδήσεών σας πρὸ πολλοῦ. Γράφετέ μας τί γίνεσθε.—**Ν. Π. Ἀλιβέριον.** Εἰκόνα σᾶς ἀπεστείλαμεν ἐγκαίρως, ἀλλ' ὡς φαίνεται θὰ ὑπεξηρέθη. Ἐν τούτοις θὰ σᾶς ἀποστείλωμεν ἑτέραν. Ἡσυχεῖτε.—**Η. Μ. Τ. Αἴγιον.** Ὑμεῖς ἔχετε δίκαιον. Ἀποροῦμεν διὰ λάθος καὶ ζητοῦμεν συγγνώμην.—**Η. Ν. Πάτρας.** Πρῶτος τόμος τῆς «Φύσεως» χρυσόδετος τιμᾶται δρ. 8, ἁπλοῦς 6. Ἀποφασίσατε καὶ στείλατε ἀντίτιμον.— **Κ. Μ. Χαλκίδα.** Συνδρομήν σας ἐλάβομεν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀπόδειξιν λαμβάνετε σὺν παρόντι φύλλῳ. — **Μ. Μ. Σύρον.** Παραγγελία σας σταλήσεται προσεχῶς Τρίτην. Ἡσυχεῖτε. — **Μ. Π. Τῆνον.** Τέλος πάντων δὲν θὰ τύχωμεν ἀπαντήσεώς σας ; Ἀναμένομεν ἔμβασμα μὲ ἐπιστροφὴν ταχυδρομείου.—**Ν. Π. Σύρον.** Ἐλάβομεν, πλὴν εἶναι ἀκατάλληλον διὰ τὴν «Φύσιν». Ἀποροῦμεν πῶς ὑμεῖς δὲν ἀντελείφθητε πνεῦμα καὶ σκοπὸν περιοδικοῦ μας.—**Τ. Χ Ἀλεξάνδρειαν.** Συνδρομητὴς ἐνεγράφη. Ταχυδρομικῶς γράφομεν.—**Γ. Κ. Λευκωσίαν.** Χρήματα οὐκέτι ἐλάβομεν. Τράπεζα οὐδεμίαν ἐντολὴν ἔλαβε παρ' αὐτόθι ταμίου, ἀλλ' οὔτε καὶ δύναται νὰ λάβῃ. Δέον νὰ λάβητε συνάλλαγμα αὐτόθεν, καὶ ἀποστείλητε, ὅτε βεβαίως θέλει δοθῆ ἐντολὴ ἐνταῦθα πρὸς πληρωμήν. Μὴ βραδύνητε.—**Η. Κ. Μιτυλήνην.** Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Χρήματα οὐχὶ καὶ ἀποροῦμεν. Τί πρόσωπον εἶναι αὐτό ; Περὶ δημοσιευμάτων δὲν ἐννοήσαμεν σκοπὸν καὶ προτάσεις σας· συνεπῶς θὰ σᾶς ζητήσωμεν διασαφήσεις δι' ἐπιστολῆς.—**Γ. Τ Πιτέστιον.** Ἐπιστολὴ καὶ ἀποδείξεις ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν διὰ πληροφορίας.—**Α. Ε. Φάρσαλα.** Εὐχαριστοῦμεν πολύ. Ἐνεγράφησαν καὶ σᾶς γράφομεν ταχυδρομικῶς.—**Π. Τ. Ἀσλάναγα.** Ἐπιστολὴ μετὰ περιεχομένου ὑπολοίπου ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν.—**Ι. Ν. Δ. Βόλον.** Συνεστημένη ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν πολύ.

ΜΑΡΙΑ Φ. ΠΡΙΝΤΕΖΗ

Βαρεῖα καὶ ἀνεπανόρθωτος συμφορὰ ἐνέσκηψεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Φύσεως» κ. Φραγκίσκου Πρίντεζη. Τὸ ἐννεαετὲς χαριέστατον θυγάτριον αὐτοῦ, τὸ χάρισμα καὶ στόλισμα τῆς οἰκογενείας, ἡ πεφιλημένη **Μαρία,** μετὰ ὀλιγοήμερον ὀξεῖαν νόσον, καθ' ἣς οὔτε αἱ φιλόστοργοι τῶν γονέων φροντίδες, οὔτε τῆς ἐπιστήμης ἡ σύντονος ἀντίληψις ἠδυνήθησαν νὰ πράξωσί τι, μὲ τὸ μειδίαμα τῆς ἀθωότητος ἀπέπτη εἰς τοὺς Οὐρανούς, τόσον παρακαίρως, δεινὴν ἀφεῖσα θλῖψιν εἰς πάντα γνωρίσαντα τὸν ἀγαπητὸν ἄγγελον, ὅστις εὗρε νῦν τὸ ἀληθὲς ἐνδιαίτημά του.

Ἀλλ' ἡ θλῖψις αὕτη ἐπιδεινοῦται ὡς ἐκ τῶν ἐκτάκτων ἀληθῶς χαρισμάτων, ἅτινα, καίτοι μικράν, ἐξόχως τὴν περιεκόσμουν, εὐφυΐας, κάλλους, χάριτος, ἀγαθότητος καὶ τὰ ὁποῖα τόσῳ σκληρῶς εἵμαρτο νὰ λήξωσιν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ εἰς τὴν παγερὰν τοῦ τάφου νύκτα· ἀλλ' ὄχι ! ἂν διὰ τὸ φθαρτὸν σκήνωμα προωρίσθη μέρος ἐλάχιστον γῆς, διὰ τὴν λευκὴν ψυχὴν τῶν ἀγγέλων, διὰ τὴν ἀδιάφθορον ἀρετὴν καὶ ἀγαθότητα ὑπάρχει ὁ εὐρὺς καὶ μαρμαίρων οὐρανός, ὑπάρχουν αἱ φιλόστοργοι τοῦ Δημιουργοῦ ἀγκάλαι, εἰς ἃς τὴν στιγμὴν ταύτην ἀναπαύεται ἡ ἀποπτᾶσα Μαρία. Ἐκεῖθεν ἂς πέμπῃ ἡμῖν ἀκτῖνα παραμυθίας ἡ ἀγγελικὴ ψυχή της, εὔοσμα δὲ καὶ ἁγνὰ ἀνθύλλια ἂς ἀναθάλλωσιν ἐκ τῆς ἐλαφρᾶς γῆς, ἐν ᾗ εὗρε αἰωνίαν εἰρήνην ἡ νεαρὰ καρδία της.

Κ.....